

Актуальні проблеми сімейної медицини в Україні

(за результатами конференції 24–25 жовтня 2013 р.)

Н.Г. Гойда, **Г.І. Лисенко**, Л.Ф. Матюха, О.Г. Шекера, В.І. Ткаченко

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ

24–25 жовтня 2013 року в м. Києві в стінах Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (НМАПО імені П.Л. Шупика) відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми сімейної медицини в Україні», присвячена 25-річчю сімейної медицини в Україні та 15-річчю Української асоціації сімейної медицини.

Відкриття конференції відбулося 24 жовтня 2013 року з привітань від представників Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної академії медичних наук України, керівництва НМАПО імені П.Л. Шупика.

Конференція проводилася в новому форматі – з відеотрансляцією всіх доповідей конференції на порталах НМАПО імені П.Л. Шупика: <http://inmeds.com.ua/> та МОЗ України: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>. В режимі телемосту було підключено також 5 вищих навчальних закладів: Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Харківська медична академія післядипломної освіти, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Запорізька медична академія післядипломної освіти.

У роботі конференції взяли участь понад 1300 учасників і делегатів, зареєстрованих безпосередньо в академії, та близько 10 000 учасників (інтернет-користувачів), зареєстрованих в он-лайн режимі.

На I пленарному засіданні «Стан та перспективи розвитку сімейної медицини в світі та в Україні» пролунала доповідь міністра охорони здоров'я України, чл.-кор. НАМН України, проф. Р.В. Богатирьової на тему: «25-річчя сімейної медицини в Україні», в якій було відображено історичний опис розвитку сімейної медицини в Україні, були згадані та відзначені всі відомі постаті – доц. Я.П. Базилевич, В.М. Пономаренко, В.С. Яворський, які зробили свій внесок у становлення сімейної медицини в державі, а також перші сімейні лікарі, що брали участь у зародженні сімейної медицини на Львівщині, зокрема проф. Є.Х. Заремба, проф. Г.І. Лисенко.

Другою доповіддю став виступ проф. Аманда Хоу, обраного президента Всесвітньої організації сімейних лікарів (WONCA) на 2016–2019 рр., віце-голови Королівського Коледжу Загальної Практики (Велика Британія). У своїй блискучій доповіді на тему: «Як сімейна медицина може поліпшити здоров'я населення та посилити позиції у професійній практиці» проф. Аманда Хоу розкрила нелегкий шлях розвитку сімейної медицини в світі; цитуючи вірші українських поетів, у першу чергу Т.Г. Шевченка, охарактеризувала досягнення та проблеми впровадження сімейної медицини в Україні; з великою повагою та теплою задала проф. Г.І. Лисенка – видатного діяча і вченого, з яким у світі асоціюється українська сімейна медицина, який став засновником сімейної медицини в Україні, першим і незмінним президентом Української асоціації сімейної медицини,

завідувачем першої кафедри сімейної медицини, директором першого в Україні Інституту сімейної медицини, засновником української наукової школи з фаху «Загальна практика – сімейна медицина».

Друге пленарне засідання відкрила доповідь проф. Г.І. Лисенка (Київ), проф. Є.Х. Заремби (Львів) на тему: «15-річчя Української асоціації сімейної медицини: стан та перспективи розвитку сімейної медицини в світі та в Україні», розвиток сімейної медицини як наукової спеціальності», в якій було відображено роль та здобутки асоціації з питань розвитку сімейної медицини як академічної та наукової спеціальності.

Досить цікавою була доповідь президента Європейської Академії Викладачів Загальної Практики (EURACT), проф. Янко Керсник (Словенія) на тему: «Комплексний підхід – минуле, сьогодення і майбутнє в області сімейної медицини», в якій було розкрито досвід впровадження нової моделі надання первинної медичної допомоги в Словенії із залученням висококваліфікованих медичних сестер.

В рамках II пленарного засідання також пролунали доповіді народного депутата України С.М. Ханенка (Київ) щодо актуальних питань законодавчого забезпечення впровадження сімейної медицини в Україні; доповідь проф. Н.Г. Гойди, д-ра мед. наук Л.Ф. Матюхи (Київ) щодо оновлених кваліфікаційних характеристик, як шляху до нової якості підготовки сімейних лікарів; доповідь проф. Г.О. Слабкого (Донецьк) щодо науково-методичної бази розвитку первинної медичної допомоги; д-ра мед. наук О.Г. Шекери (Київ) щодо моніторингу стану науково-методичного забезпечення розвитку сімейної медицини в Україні; доповідь проф. А.В. Степаненко, старш. наук співроб. О.М. Лецишиної (Київ) щодо стандартизації первинної медичної допомоги, створення локальних протоколів. Крім того, своїм досвідом стосовно результатів впровадження сімейної медицини в Україні поділилися представники всіх (плотних і неплотних) регіонів України.

Завершилось II пленарне засідання доповіддю президента Асоціації сімейних лікарів Казахстану проф. Дамілії Нугманової на тему «Розвиток сімейної медицини в Казахстані. Минуле. Сьогодення. Майбутнє», яка викликала жвавий інтерес аудиторії у зв'язку з відображенням в ній проблем становлення сімейної медицини в Казахстані, подібних до наявних в Україні.

Слід зазначити, що в рамках конференції відбувся семінар-тренінг для викладачів: «Індивідуальний план навчання. Нові стандарти WONCA щодо післядипломної освіти в галузі сімейної медицини», який проводив президент Європейської Академії Викладачів Загальної Практики (EURACT), проф. Янко Керсник (Словенія).

У другій половині першого дня конференції відбулося засідання опорної кафедри сімейної медицини та головних позаштатних спеціалістів департаментів охорони здоров'я зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина», на якому обговорювалися навчальні програми для спеціалістів

за фахом «Загальна практика–сімейна медицина», навчальні стандарти та вимоги до навчальних планів та програм підготовки лікаря загальної практики–сімейної медицини, організація методичної допомоги керівникам баз стажування лікарів загальної практики–сімейних лікарів, розглядалися питання створення навчально-тренінгових центрів в регіонах, проблеми розроблення локальних протоколів.

25 жовтня 2013 р. ознаменувалося проведенням паралельних засідань за різною тематикою у 6 медичних вищих навчальних закладах України, що транслювалося в різних аудиторіях НМАПО імені П.Л. Шупика у режимі телемостів, і учасники конференції мали можливість прослухати доповіді відомих спеціалістів з інших медичних закладів України і почути відповіді на поставлені запитання. Так, НМАПО імені П.Л. Шупика проводила засідання на тему: «Безперервний професійний розвиток сімейного лікаря – навчання все життя», де продовжували транслюватися секційні засідання з різних актуальних питань сімейної медицини за програмою конференції. Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського провів засідання на тему: «Міжнародний досвід впровадження та функціонування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини»; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького – на тему: «Правові аспекти діяльності сімейного лікаря – 25 років потому»; Харківська медична академія післядипломної освіти – на тему: «Роль сімейного лікаря у профілактиці інфекційних і неінфекційних захворювань»; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця – на тему: «Роль сімейного лікаря у реалізації Національного проекту профілактики і лікування артеріальної гіпертензії»; Запорізька медична академія післядипломної освіти – на тему: «Роль професійного лікарського самоврядування в системі управління первинною медичною допомогою».

Завершенням телемостів стало підключення до обговорення в он-лайн-режимі міністра охорони здоров'я України, чл.-кор. НАМН України, проф. Р.В. Богатирьової, яка позитивно оцінила роботу конференції і привітала всіх учасників з вагомими її результатами.

Під час другого дня конференції відбулося також засідання Українського молодіжного руху сімейних лікарів (голова – канд. мед. наук, доцент В.І. Ткаченко, Київ), на якому учасники конференції слухали доповіді про результати та перспективи діяльності Міжнародного руху молодих сімейних лікарів Васко да Гама, про діяльність Українського молодіжного руху сімейних лікарів, про результати участі українських молодих сімейних лікарів у програмах обміну досвідом серед країн Європи, а також результати власних наукових досліджень молодих сімейних лікарів.

За 2 дні програми конференції, окрім 2 пленарних засідань, було проведено 8 секційних засідань, на яких було розглянуто актуальні питання в практиці сімейного лікаря з таких розділів: патологія ЛОР-органів, інфекційні захворювання, кардіологія та ревматологія, неврологія, гастроентерологія, захворювання сечовивідних шляхів, діабетологія, педіатрія. На засіданнях виступали провідні спеціалісти, відомі вчені України та іноземні доповідачі-фахівці як в галузі сімейної медицини, так і інших спеціальностей, серед яких були: чл.-кор. НАМН України, проф. К.М. Амосова (Київ), чл.-кор. НАМН України, проф. Б.М. Маньковський (Київ), проф. Є.Х. Заремба (Львів), проф. О.М. Корж (Харків), проф. О.Б. Волошина (Одеса), проф. Н.Д. Чухрієнко (Дніпропетровськ), проф. Л.В. Глушко (Івано-Франківськ), проф. В.М. Чорнобривий (Вінниця), проф. Н.К. Мурашко (Київ), проф. А.Л. Косаковський (Київ), проф. Р.А. Абизов (Київ), проф. С.О. Крамарев (Київ), проф. В.В. Бережний (Київ), проф. Г.А. Анохіна (Київ), проф. С.М. Ткач (Київ), ст. наук. співроб. О.В. Павловська (Москва, Російська Федерація) та багато інших.

Під час конференції відбулась презентація другого видання посібника «Еталони практичних навиків для лікарів загальної практики – сімейної медицини» під редакцією академіка НАМН України, проф. Ю.В. Вороненка, проф. Г.І. Лисенка та посібника «Диспансеризація як шлях первинної і вторинної профілактики цукрового діабету 2-го типу на етапі первинної медичної допомоги», автори – проф. Г.І. Лисенко, доц. В.І. Ткаченко.

Завершилась конференція підведенням підсумків і прийняттям проекту резолюції.